

Tájékoztató

a felügyeleti felülvizsgálati folyamat (SREP) keretében 2010 január 1-től kiemelten kezelt kockázatos portfóliók és a hozzájuk kapcsolódó többlet-tőke előírások alkalmazásáról a gépjármű-finanszírozásban

A Felügyelet 2008. május 8-án hozta nyilvánosságra a Felügyeleti Felülvizsgálati Folyamat (SREP) útmutató részét képező 1. számú mellékletet, amely a 2008-2009-es évekre vonatkozóan áttekintette azokat a kockázatvállalásokat, kockázatos portfóliókat, amelyek tekintetében a Felügyelet az intézmények belső tőkeszükségletének számításakor többlet tőke fenntartását várja el, illetve amelyek vonatkozásában a SREP keretében ezt fokozottan érvényre kívánja juttatni.

A Felügyelet 2008. december 15-én kiadott Tájékoztatóban¹ részletesen meghatározta, hogy mely gépjármű-finanszírozási konstrukciókat tekinti kockázatosnak és mely esetekben ír elő többlettőke-követelményt a felügyelt intézmények számára.

A Felügyelet 2009. augusztus 19-én a prudens gépjármű finanszírozást elősegítő további szempontokat fogalmazott meg a gépjármű finanszírozást nyújtó pénzügyi intézmények számára kiadott 10/2009-es számú vezetői körlevélben.

A „Tájékoztató”, és a kiadott 10/2009 számú körlevél hatásait, prudenciális és fogyasztóvédelmi tapasztalatait figyelembe véve, a Felügyelet 2010. január 1-jét követően az alábbiakban foglaltak szerint határozza meg a felügyeleti felülvizsgálati folyamat (SREP) keretében kockázatos portfóliók és a hozzájuk kapcsolódó többlet-tőke előírások alkalmazását a gépjármű-finanszírozásban.

A Felügyelet a jelen „Tájékoztató”-ban megfogalmazott előírásokat a 2010-ben életbe lépő vonatkozó jogszabályi elvárásoknak megfelelően, azok életbe lépését követően módosítani fogja.

A Felügyelet a versenysemlegességet és az egyenlő elbírálás elvét alkalmazva az elvárásokat továbbra is a közjó részének is tekinti, éppen ezért azokat egységesen alkalmazza minden érintett piaci szereplővel szemben. Ez azt is jelenti, hogy a hazai összevont alapú felügyelet alá nem tartozó fióktelepek és pénzügyi vállalkozások, külföldi csoporthoz tartozó pénzügyi vállalkozások esetében is elvárja az alábbi feltételeknek megfelelő piaci viselkedést, amelyeknek egyéb felügyeleti eszközökkel, illetőleg a felügyelet nemzetközi együttműködésében szerez érvényt.

Alkalmazott fogalmak

Korrigált gépjármű érték:

- új gépjármű esetében a gépjármű hivatalos listaára, csökkentve a szerződéshez csatolt, dokumentált kedvezményekkel (a dokumentálásnak biztosítania kell az árnyilvántartás visszakereshetőségét);
- használt gépjármű esetében: Eurotax eladási ár.²

¹ „Tájékoztató a felügyeleti felülvizsgálati folyamat(SREP) keretében kiemelten kezelt kockázatos portfóliók és a hozzájuk kapcsolódó többlet tőke előírások alkalmazásáról a gépjármű-finanszírozásban”

Referencia konstrukció:

- 96 hónapos futamidő, egyenletes (annuitásos) havi törlesztő-részletek, azonos ügyleti kamatláb mellett;
- az egyes ügyletek finanszírozására folyósítható hitel együttes összege nem lehet nagyobb, mint a korrigált gépjármű érték 80%-a.

A SREP folyamán a többlettőke képzési kötelezettség számítása során a Felügyelet az alábbi befolyásoló tényezőket veszi figyelembe:

1. A gépjármű-finanszírozási szerződés akkor minősül kockázatosnak, ha a következők bármelyike az adott szerződés tekintetében fennáll:

- a futamidő meghaladja a referencia konstrukció futamidejét;
- az ügylet a szerződéskötés időpontjában a referencia konstrukcióban meghatározott maximális finanszírozási hányadnál nagyobb arányban finanszírozott;
- a mindenkori tőketartozás összege a futamidő során bármikor meghaladja a referencia konstrukció alapján az adott időpontra számított tőketartozás összegét;
- a gépjárművek életkora a finanszírozás fennállása alatt meghaladja személygépjárművek esetében a 15, haszongépjárművek esetén pedig a 12 évet;
- a finanszírozási szerződés futamideje során az ügyfél legalább negyedévente nem teljesít tőke- és/vagy kamattörlesztést a finanszírozó cég felé;
- a finanszírozó nem kapott a hitelbírálat során az ügyfél fizetőképességének megállapításához szükséges dokumentumok közül legalább egyet:
 - jövedelemigazolás;
 - legutóbbi két hónapra vonatkozó bankszámlakivonat, amely tartalmazza a jövedelem átutalást is;
 - APEH által kibocsátott – legutóbbi lezárt adóévre vonatkozó – „APEH jövedelemigazolás”.

2. A Felügyelet minden olyan hitelügyletet, konstrukciót, folyamatot kockázatosnak ítél meg, és a SREP keretében előírt többlet-tőke fenntartási kötelezettség alá tartozónak tekint az ügyféltájékoztatás, illetőleg ügynöki jutalék tekintetében, amelynek során

- a finanszírozó által az ügynök részére az adott ügylethez köthető fizetett/fizetendő ügynöki díj/jutalék „beépül” az ügyfél által a futamidő alatt fizetett törlesztőrészletekbe, azaz a futamidő során térül meg a finanszírozó számára (értelem szerint ide nem értve a speratív jutalékot),
- az ügynöknek³ megfizetett jutalék összege meghaladja a közvetített hitelösszeg
 - 2010. január 1-től 12%-át,
 - 2010. július 1-től 9%-át,

² Az EUROTAX eladási árat tartalmazó korrekciós tényezőket az 1. számú melléklet tartalmazza.

³ Ügynök: A külön jogszabályban megfogalmazottak szerint, illetve a külön jogszabály megjelenéséig a Felügyelet ügynöknek tekint minden, a finanszírozási ügylet létrejöttében a felügyelt intézmények foglalkoztatásában nem álló, az ügylet létrejöttében közreműködő, közvetítő személyt, kereskedőt, vállalkozást.

- 2011. január 1-től 5%-át.
 - c. az ügyfél tájékoztatás a jogszabályban előírt dokumentált módon nem tartalmazza az ügynököt megillető jutalék/díj minden elemét figyelembe vevő mértékét,
 - d. az ügyfél tájékoztatás dokumentált módon nem tartalmazza a gépjármű készpénzes fizetés esetén érvényes árát, illetőleg az egyes hitelkonstrukciók (módozatok) futamidő során felmerülő kapcsolódó költségei részletes, összehasonlító bemutatását, különösen a törlesztő részletek mértékét, a THM nagyságát és a hiteltörlesztésre kifizetendő teljes összeget,
 - e. fix törlesztőrészletes (un. fixáras) konstrukció keretében az árfolyam változás ügyfelek részére kedvezőtlen és kedvező hatásai nem egyaránt érvényesülnek.
3. A gépjármű-finanszírozási szerződés akkor minősül kockázatosnak, ha a következők bármelyike az adott ügynök ellenőrzésének tekintetében fennáll:
- a. a finanszírozó intézmény az alkalmazott ügynökeit rendszeresen, évente legalább egyszer, dokumentumokkal alátámasztott módon nem ellenőrzi,
 - b. az ellenőrzés nem terjedt ki legalább
 - az ügyfél tájékoztatásra, így különösen a jogszabály által előírt tájékoztatásra,
 - a finanszírozó felé kötelezően teljesítendő dokumentumok hitelességére, teljességére,
 - a felügyeleti tájékoztatóban foglaltak maradéktalan betartására,
 - ügyfél panaszok kivizsgálására.

Egyéb figyelembe veendő szempontok:

A fix törlesztőrészletes konstrukciók esetében a Felügyelet elvárja, hogy a hitelszerződések megkötésekor a hitel futamidejének meghatározása oly módon történjen, hogy az esetlegesen bekövetkező negatív változások hatására az ügyfél terheinek csökkentése érdekében meghozott intézkedések következtében a hitel teljes futamideje ne haladja meg a referencia konstrukcióban meghatározott 96 hónapot.

Fenti megállapítások hitel és pénzügyi lízing konstrukcióra egyaránt érvényesek. A gépjármű finanszírozást a Felügyelet fedezettel rendelkező finanszírozásnak tekinti.

A kockázatos portfóliókra a Felügyelet a 2009. január 1-jét követően folyósított szerződésekre vonatkozóan írt elő többlettőke követelményt. A 2010 január 1-jét követően folyósított hitelek esetében a 2010-ben lefolytatandó SREP eljárásokban már fenti követelményeket fogja érvényesíteni a Felügyelet.

A többlet-tőke fenntartás nagysága az érintett portfólió 1. pillér alatti tőkeszükségletének 50-100%-a lehet.

**Korrigált gépjármű érték meghatározása során
alkalmazott EUROTAX eladási ár**

EUROTAX eladási ár: a gépjármű bruttó eladási ára, melyet külön ÁFA tétellel növelni nem lehet.

A finanszírozási ajánlat/kérelem bírálatakor használatos EUROTAX verziónak, kizárólag a finanszírozási ajánlat/kérelem befogadásának időpontjára vonatkozó, illetve maximum az ajánlat/kérelem beadását megelőző 2 hónappal korábban érvényes verziójú EUROTAX adatbázis/katalógus fogadható el.

EUROTAX eladási árként „Eurotax eladási teljeskörű értéként” az

- állapot osztálybeli besorolás,
- első forgalomba helyezés dátuma,
- eladási árat növelő extra tartozékok,
- valós futás teljesítmény,

alapján elkészített eladási ármeghatározás vehető figyelembe.

Árkorrekciós tényezőként nem vehető figyelembe a helyi keresettség, az értékesítés helye, illetve egyéb érték növelő korrekciók.

Az Eurotax Autó érték program által nem beazonosítható gépjárművek eladási árának meghatározása elfogadható az EUROTAX-tól / Eredetvizsgáló állomástól kapott egyedi értékeléssel.

Az ármegállapításra szolgáló dokumentumnak visszakereshetőnek kell lennie.

Szakmai szövetség, független szervezet ennél részletesebb szabályokat is meghatározhat, melynek közzététele esetében – részletszabályok szintjéig menően - a szigorúbbat veszi figyelembe a Felügyelet.